

تورک یوردی

[اون آلتنجی سنه]

تورک ادبیاتلری مرکز هبیتی طرفندره نشر اولدور .

جلد ۶

آغستوس ۱۹۲۷

نومرو ۳۲

آلمانلارده دین و فلسفه تاریخچه دأر

هاینه نك ادبی مصاحبه‌ری

۱

(نور) ه قادار آلمانیا

هاینه بو مصاحبه‌لری منسوب اولدینی آلمان ملتنی فرانسزلره طایتمق وایکی ملت آراسنده بر آکلاشمه و بر موانست تأسیس ایتک مقصدیه یازمشدر . برملتک دیگر برملته کندیشنی طایتمسی ایچون اک ابی واسطه ادبیاتیدر . ادبیاتلرینه آشنا اولدیغمز و ذوقنی طاندیغمز ملتلی دیکرلرندن ده ابی طایر و تقدیر ایدهرز . بونکله برابر برملتک دینی و فلسفه‌سی و بونلرک ماهیت و اهمیتی مجهول قالدقجه ، ادبیاتنک بتون او کوزل محصوللری بزه دیلستز چیچکلر منظره‌سنی ارأته ایدهر ، و بتون ملی مفکره‌سی جوزولمز بر معما حالنده قالیر .

۱۹ نجی عصر آلمانیا سنک بیوک لیریک شاعری هاینه بومصاحبه‌لرنده ثولوزیانک اینجه‌لکلر نده و مه‌تافیزیک درینلکلر نده بولنی شاشیرمقدن ، مخاطبلرینی ده بونهایتسز اوچروملرک زیفیری قارا ککقلرینه دوشورمکدن توقی ایتش ، و یالکز ، آلمان السیات و فلسفه‌سنده کچن بیوک مسئله‌لره برکلبک هر جائیلکبله تماس ایتکی ترجیح ایلشدر . بیوک آلمان فیلسوفلری بو سیال و خفیف صحیفه‌لره کوز کزدیرنجه بلکه اوموزلرینی سیلکدرلر . فقط اوپوک فیلسوفلرک اثرلری کنه‌لرینه و اریله‌میه‌جق

درجه ده معضل ، و معنای قاورانه میه جق درجه ده جتین و درین اولدینی حالد ،
بومصاحبه لرك خفیف محیفه لری انشراحلی بروضوح و صراحتك شفاف برمعکسیدر .
قایلری کلیدی و آناختارلری باشقه لرینك النده ذخیره آنبارلرندن خلقه نه فائده
واردر ؟ هاینه بونی دوشونه رك ، «خلق بیلکی به آچدر ، و بکا شکر ایدیور ،
چونکه بن المده کی برپارچه جق فکر اکه کی بوله رك ناموسکارانه اونکه پایلاشیورم» ،
دیور .

برجوق آلمان علامه لرینك دینه و فلسفه به دائر پوپوله ر بیاناتده بولمقدن اجتناب
ایتملری البته هنر سز لکارندن دکلدر . اونلر بلکده دوشوندکارینك نتیجه لری
اوکنده خشبته طوتولدقلری ایچون خلقه بونلری تبلیغه جسارت ایتمیورلر . حالبوکه
هاینه ده بوقورقو یوقدر ، چونکه او بر علامه دکل ، بالذات خلقدرد . او بر
علامه اولدینی کندبسی اعتراف ایدیور . «بن آلمانیا نك یدی یوز حکیمندن بری
دکم دیور . بن بیوک کتله ایله برابر ، او حکیملرك حکمت قایلرینك اوکنده
بکلیورم . بونلرك آراقلرندن بکا قادار قایوب کله جك بر حقیقت بیوک بر مسافه
طی ایتمس دیمکدر . چونکه اونی بن کوزمل حرفلرله کاغده دیزر ، مطبعه جی به
ویریرم ، مطبعه جی مرتبه و برر ، مرتب قورشونه کچیرر ، باصار ، و او وقت او
نادیده الماسلر بوتون دنیانك حالی اولور» .

آلمانلرك دینی نصرانیت اولدینیچون «هاینه» بومصاحبه لرده نصرانیتك نه اولدینی ،
بونك روما قانولیکلککنه نصل استعجاله ایتدیکنی ، و بوندن پروتستانلنك ،
پروتستانلقدن ده آلمان فلسفه سنك نصل دوغدینی ایضاح ایدیور .

او بو دین مباحثه لرینه باشلارکن ، بتون زاهد روحلری تلاش و اندیشه به
دوشمکدن تحذیر ایدیور ؛ «قورقاییکیز ، زاهد روحلر ! نریضکار و مبالانسز
لطیفه لرله ایمانکرك عصمت و حساسیتنی یارالایه جق دکم ، دیور . کرچه بو تدبیر
آلمانیا ایچون او زمان لازمدی ، او تاریخده آلمانیا طبقی اختلال کیردن اول
فرانسه کی ، دینله اسکی ره ژیمك افتراق قبول ایتمز بر اتفاقنی کوستریوردی .
ودینك کتله اوزرئده کی نفوذی باقی بولند قجه اسکی ره ژیمی تخریب ممکن دکلدی .

سانسون داها بالطمه سنی ایندیرمہ دن اول، وولتھر کسکین برہقہقہ یوکسٹمکہ
عجبور اولدی . بونکھ برابر ، کرک او بالطمہ ایله ، و کرک بوقہقہقہ ایله اساسده
هیچ برشی اثبات ایدلمه مش ، بلکه یالکز ناثیر کوسترلمشدر . وولتھر ساده
خرستیانلغ بدتی یارالایه بیلدی . اونک کلیسه تاریخندن آلمش بتون لطیفه لریله ،
عقیده یه ، مذهبه ، انجیله ، وخرستیانلق عالمده شعرك کوزل چیچکی اولان باکره
مریمه عاڈ بتون آلالی نکته لری ، ورهیلان صنفه آندینی بتون اوفلسفه اوقلرینک
قاموسی نصرانیتک یالکزفانی اولان بدتی یارالایه بیلدی ، فقط مفکره سیله روحنی دکل .

چونکه هاینه نک زعمنجه خرستیانلق بر فکدر ، وبویله اولوق اعتباریله ، هر
فکر کبی ، اوده تخریبدن مصون وغیر فایدر . بو فکر فقط نه در ؟

کلیسه تاریخنده بونی بولوق ممکن دکلدرد . چونکه کرک استانبولده شرق
کلیسه سی و کرک روماده غرب کلیسه سی منفعت واحتراسک مفترن ایکی منبعی
اولقدن هیچ بر زمان قورتوله مامشر و حقیقی خرستیانلق فکرندن دائما اوزاق
قالمشلردر . بو فکر تاریخاً نصل تشکل ایتدی . و تجلی عالمده نصل کوروندی .
بونی عیسانک دوغوشدن صو کراکی ایلک یوز سنه لردن استخراج ایتک ممکندر .
بونک ایچونده غنوستیققرله مایخیستلرک تاریخنی بطلاندن آزاده حر بر فکرله
آراشدیرمق ایجاب ایدرد . تمثال لریله قاتولیک صنعتک انکشافنی تهیه ایدن و طرز تفکر یله
بتون خرستیان ملت لرک حیاته باشدن باشه نفوذ ایدن بومر ایکی مذهبه ده اساس اینی وفنا
نظریه سی در ، وزردشت کبی اسکی عجم دینندن مقتبسدر . بوراده هر مرز یعنی ضیا ،
اھرمینله یعنی ظلمتله قارشی قارشی یه کلش ایکی دشمندر . حتی غنوستیققرده بونک
انکشافی بر آرز فرقلیجهدر . بوراده فنا پر نسیب دوغریدن دوغری به اک بووک
آلله دن حاصل اولان اینی پر نسپک قارشینه دیکیلیمش دشمندر . غنوستیققرده کی
بودنیا تلقیسی اسکی هند عقیده سندن ملهمدر و آلهی تمثله متردافدر . بوتلقی ، عین
زمانده آتی اولدیرمکی و فنا فی الروح اولمنی وعظ ایله یین نظریه سیله ، خرستیانلق
فکرینک اک تمیز چیچکی اولان کشیش حیاتی دوغورمشدر . ایشته اینی عیسا
قارشینده فنا شیطان نظریه سی هپ عین فکرک محصولدر . بونده روح عالمی

عيسا ايله ، ماده عالمى شيطانله تمثيل ابديله جكدرد . انسانلرك روحى اوتته كنه ، بدنى
 بريكنه حانددرد ، بوتون تظاهرات عالمى ، طبيعت ، بوحيثيته اصلاً قاندر ، وشيطان ،
 بو ظلمت بره نى انسانلرى اغوا ايله خسرانه سور و طه مك ايستر ؛ بو اعتبار ايله ده
 حياتك بتون ذوقلردن كنف نفس ايتمك وشيطانك مالكاهسى اولان بدنى اذيت
 سوقق ايجاب ايدر ، تا كه روح اونسبتده بارلاق بر كوزللكه نورلى مهاره يوكسلىن .
 بو دنيا تلقيسى - كه خريستيانلنك فكر اصليدير - اينانيلماز برسرعتله بتون
 روما ايمپراطورلغنه يايلىدى ؛ سارى برخسته لق كى ، بوتون قرون وسطانك امتداد نجه
 جسمانى اذيتلر ، كاه بر حما نوبتى كى ، كاه سينيرلرك كوشكلكى حالده دوام ايتدى .
 وقرون اخيره يه قدر انسانلر بونك اختلاجلرينى وضعلرينى بدنى اعضالرنده حس
 ايتمكدن قورتوله ماديلر . معاصر نسللردن بعضيلرى بوسارى مرضدن شفا بولديلمسه ده
 ينه اونلرده دنيايى قابلايان بوخسته خانه هوا سندن محفوظ قالا ماديلر وبرسورومعلوللر
 ومريضلر آراسنده تك باشنه زنده برانسان اولمك بدبختلغنى حس ايلديلر . اكر
 بر كون بشريت بوخسته لقدن تماماً اعاده عافيت ايدرك بدنله روح آراسنده صلح
 تأسس ايدرومرايكيسى اصلى بر آهنگله بر بريله تماماً امتزاج ايدرمسه ، اوزمان خريستيانلنك
 اكمن اولدينى اوصنى نزاع نهمى عادتاً آ كلاشيه ميه جقدر . سربست بر ازدواجدن
 حاصل اوله جق دهامسعود ودها كوزل نسللر سويخچى بردينك شطار نيلاه انكشاف ايدرك ،
 بو كوزل ارضك اذواقندن كنديلرينى محروم ايدن و بدنلرنده كى رنكللى وقاينار
 لذتلرى اولديره رك صولغون وصوق خورتلاقلر شكلنه انقلاب ايدن زواللى جدلرينك
 حاله محزون محزون كولومسه يه جكلردرد . اوت ، اخلاف نسللرك دها كوزل ودها
 مسعود اوله جقلرينه شبهه يوقدر . بشريتك سعادتى تامين ايدرك اولان ترقى يه
 اينانمليدرد . الوهيتك معناسى دها بويوك ودها حاليدير ؛ آله ، انسانلرى دنيا ده اذيت
 چكسينلر ، وجودلرينى دووسينلر ومادى لذتلردن محروم بر اقسينلرديه يارناممشدرد .
 انسانلر خام صوفيلرك ادعائلى وجهله يالكز قيامت كونى جتته موعود روحانى
 ذوقلره مبشر دكل ، بلكه ير بوزنده تأسس ايدرك سياسى وصناعى حرمؤسه لرله
 اودوق وسعادتى طاداجقلردرد . بلكه اوتته كى كى بوده بر خيال خامدر ، وبلكه

بشریت ایچون نه سیاسی - اخلاقی، نه ده رهبانی - نصرانی بر دیر یله موعود دکلدر .
 یوقسه عجیبا بشریتک نصبی ابدی سفالته و ملئر مستبدلرک آياقلىرىنىڭ آلتىده دائىما
 چيكنه نىمكه، بونلرک كىساح يارداقچىلىرى طرفىدىن صوبولمغه و اوشاقلر طرفىدىن استىزا
 ايدىمكه محكوم لغتلى انسان سورولرندىمى عبارتدر! آخ، اكر بويله ايسه، اوحالده
 خرستىيانلىك ضلالت اولدىنى آكلاشىلسه بيله، ينه اونك بقاسنه چالشمىلى، و اوموزلرده
 كىشىس جبههسى، يالين آياق و باشى آچىق، بتون آوروپايى باشىن باشه دولاشوب
 هر يرده ارضى ماملرلرک هيچلىكنى و محرومىتى و عظمى ايتىلى، مظلوم و مستنقل
 انسانلره، قارشىدىن تسليت آور بر چارمىبخ كوسترهرك، اولومدن صوكر اونلره
 يدى قات كوكلرى وعد ايتملىدر .

بلسكه ده بو ارضك بيوكلرى كندى تحكم و قدرتارندن امين بولندقلرى ايچون
 بونى ابدىآ انسانلرک فلاكنه سوء استعمال ايتىمكى قابىلرندى قىرلاشدىر مشىلر،
 و بويوندر و قلرى آلتىده طوندقلرى ملئر ايچون نصرانىتنك لزومنه قانع اولمشلردر .
 اويله كه، لمونلرک بو حالى يعنى دينك محافظه سىنه بو قدر اعتنا و امك صرف ايدىر
 كى كورونملرى عادى رقيق بر انسانلق دويغوسى دعواسىنى آندىرر!

نصرانىتنك عاقبتى بونك حالا بشرىته لزوملى اولوب اولماسىنه باغلىدر . واقعا
 بو دين دنىياده عصر ايزلر براقشدر . بتون قرون وسطا صنعت و حىياتى
 بالخاصه معمارىسى اونك بيوك اثرلر يله دولودر . وشاعىرلر بونى دائىما حيرانلقله ترنم
 ايدىر جكلردر . خرستىيانلق دنىياده اويله سرباز تضادلر، اويله بوقلمون اضطرابلر،
 و اويله ماجرا پرست كوزللكلر براقشدر كه عادى بونلرک هيچ بريسنىك هيچ
 بر زمان حقيقى اولمىدىنى و هپسنىك معظم بر حالى رؤيا اولدىنى ادا اولنسه ىرى
 واردر : چيلغىن بر آللهك حالى رؤياسى .

خلق ايمانى قرون وسطاده بتون آوروپا عىنى دكلدى . كىرچه عيساىنىڭ
 سلطنتى، يعنى ابنى پرنسپب حقنده بتون آوروپاده عىنى تلقى بى بىلىوردى . روما
 كليسهسى بو تلقىنىك نشر و محافظه سىنه چالشيور و بوتلقىندن انحراف ايدىنارى منكر
 اعلان ايدىوردى . فقط شيطانك سلطنتى، يعنى فنا پرده نسيب حقنده مختلف

مملکتلرده مختلف ذهنیتلر حکم سورمکده و جنوبی رومانلره نظراً شمالی جرمانلرده بربرندن بستیون فرقلی تلقیلر بسلنمکده ایدی. بوده شوندن ایلری کلکده ایدی که نصرانی رهبان صنفی بولدقلری اسکی ملی آلهلاری بینلره مسلط اولان اوروجکلر کبی سوکوب آتاجق یرده بونلره حقیقی بر موجودیت اعاره ایتمکی و بو آلهلرک، عیسایک ظفریله بشریت اوزرنده کی اسکی قدرتلرینی ضایع ایدن و بویله اولنجه اغویه صابان و ذوق و حیلله طریقیله انسانلری کنهه سوقان بر آلائی ابلیس و ابلیسه لر اولدینی ادعا ایتمکده ایدی. بتون اولمپیا آرتق هوادار بر جهنمه دوندی، وقرون وسطا شاعرلری یونان آلهلرینک تاریخی نه قدر کوزل ترنم ایدرلرسه ایتسینلر، کلیسه یه باغلی خرسیتیانلر اونده چرکابدن و شیطاندن باشقه برشی کورده مه مکده باشلادیلر. وزوالی معصوم و نه نوسله عقیف دیانایی محرابلرندن ایندیردیلر. بوراده اسکی الوهیتلرک فنانله تردیسی تلقین ایدن غنوستیک مذهبک انعکاسی کورولور. و بو ایلمک ملی ایمانک استحاله سنده نصرانیت فکری اک درین معناسیله التماع ایدر.

ملی ایمان آوروپاده و بونکده جنوبی قسملرندن زیاده شمال طرفلرنده پاته یست بر ماهیت کوسترمش و اسرار و تمثاللری طبیعت عبادت شکنده کورونمشدر. هر آخاجده بر آله تنفس ایدردی و بتون تظاهرلر عالمی الوهیتله مشبوعدی. خرسیتیانلق بو تلقینی ده کیشدیرمش و الوهیتله مشبوع بر طبیعت یرینه شیطانله مشبوع بر طبیعت اقامه ایتمشدر. بونکله بر ابر روما مدنیتیه جنوبده حکمران اولان یونان میتولوژیسنک صنعتله کوزلشدیریش شاطر تصویرلرینه، جرمانلرک هر تورلو صنعت فکرنندن محروم مبودلرنده کی او قارا کلک قورقونج و قسوتبخش شیطان صورتی ویره مدیلر. بو سببله فرانسه ده - آلمانیا ده اولدینی کبی مظلم و دهشت آوربر شیطانلق تشکل ایده مدی. جن و پری تمثاللری فرانسه ده شطارتلی بر شکل آلدی. ایشه بونک ایچوندرکه فرانسه خلق افسانهلری او قدر کوزل ورنکین اولدقلری حالده، آلمانلرک جنلری، پریلری، جوجهلری، و بیوجیلری خلاصه بتون بو کوچک شیطانلری، هپ سیدن وقاندن متشکل، قورقونج، و ظالم باقیشلی برر دوغوش اعیویه سیدر. آلمان شهرلرینه و نقلی افسانهلرینه هپ

بو قارا کلک شمال روحی سینمشدیر . بتون بو ماصالیر ، حکایه لر و افسانه لر آلمان ملتک سجیه سی و ایمانی اراؤه ایدر . بو ایمان کچمش عصرلرده کلیسه ایمانی قدر زورلی ایدی . علامه دو قنور ره میغیوس سحر بازلفه عائد بیوک کتابی بیتردیکی زمان موضوعک کهنه او درجه نفوذ ایتدیکنه قانعدی که آرتیق کندیسنکده سحر بازلق یاپه بیله جکنه ذاهب اولدی و وجدانی بر آدم صفتیه محکمه لرده اهل خبردن سحر باز بشلیق وظیفه سنه طالب اولدی ، و بوحیثیته نهایت زاوالله پی یاقدیله بو غدارلنی خرسیتان کلیسه سی بلا واسطه دکله ده ، بالواسطه تولید ایتمشدی ، شو صورتله که بو کلیسه اسکی جرمنلرک ملی ایمانی حبله لی بر ال جابوقلفیه ده کیشدیرمش و آلمانلرک پانته یست ماهیتنده کی دنیا قاقیسنی پان ده موینک براستحاله یه اوغراشمش و خلقلک ایلمک اسکی معبودلرینه اکچیرکین وایکره نج شیطان چهره لرینی کیدیرمشدر . فقط انسان کندیسنه و ده ده لرینه عزیز و قیمتلی اولمش شیلردن کوچاسکله رابطه سی قویاراییلیر ، و باشقه لری بو قدسی شیلری نه قدر بوزمش و چاربتمش دخی اولسه لر ، او ینه کیزلی کیزلی بونلره باغلی قالیر . بونک ایچوندیر که چهره سی چاربتیامش خلق ایمانی آلمانیا ده نصرانیلکدن داها اوزون مدت یاشابه . جقدر چونکه اونک کوکاری خلقلک ملتکک ایچنه تفوذ ایتمش اولدینی حالدله بریکی او یله دکلدیر . قاتولیک افسانه لری حقنده بسله نیلن ایمان ره فورماسیون زماننده یک جابوق صارصیلدینی حالدله کوز باغجیلغه و سحر بازلفه عائد ایمان هیچ تزلزله اوغرامامشدیر .

قاتولیک معجزه سنه آرتق هیچ اینانمایان لوتھرک حالا شیطانلره ایناندیغنی کوریپورز . اونک مشهور ماصه خطابه لری شیطان او بونلرینک اک مراقیلرله دولودر . وارته بورغده یکی انجیلی ترجمه ایدرکن ، شیطانک او قدر تسلط و تعجیزینه اوغرامشدی که مرکب حقه سی قالدیردینی کبی شیطانک قافاسنه فیر لاندی . اوزماندنبری شیطان مرکبدن چوق قورقار . فقط بوندن ده داها زیاده مطبعه سیاهندن قورقار . خرسیتانلق فکری ، که مشتهیانک احساسنی استهداف ایلر ، بشرک طبعنه ضد و مغایردر ، چونکه حیاتده بونک هیچ تطبیق قابلیتی یوقدر . بونک ایچوندیر که

قائولیکلک اللہلہ شیطان آراسندہ نو عما بر (قونقوردا) یہ منجر اولمش، یعنی روح ایله ماده آراسندہ بر او بوشمده قرار قیلمش که، بونکله روحک نظری اوله رق حکمرانلنی اعلان ایدلدیکی حالده، بالمقابلہ ماده به بتون ابطال ایدیلن حقوقدن فعلاً مستفید اولمی امکان بخش اولمشدر. قورناز بر معاوضه سیستی که بو سایه ده انسان طاتلی احتراصلرینی دیکلیه جک و کوزل بر قیزی قوجاقلایه بیله جکدر. آنجق بو فعلک بر کنه تشکیل ایتدیکنی اعتراف ایده جک و بونک ایچون کفارت ویرمکه مجبور اوله جکدر. طبیعی بو کفارتک پارا ایله اجرایی طرزنی بشریت ایچون بر ایسلک اولدینی کبی کلیسه ایچون ده بر فائده در. تعمیر دیکرله، کلیسه انسانلری لحمی حظوظات ایچون بدل نقدی نأدیسه سیله مکلف قیلمقده و تورلو تورلو کناهلر ایچون مختلف جریمه لر تعیین ایدن تعرفه لیستهلری روما کلیسه سی نامنه قدسی تحصیلدارلر طرفندن داغیتیلیمقده مقدس تحصیلات اجرا ایدلمکده ایدی. لوتنه بر تحصیلاته قارشى قیام ایتمشدر. حالبوکه بو برسؤ استعمالدن و براحتکاردن زیاده کلیسه سیسته منک طبیعی بر نتیجه سی ایدی ولوتنه بوکا قارشى عصیان ایتمکه بالذات کلیسه یه هجوم ایتمش اولیوردی. طبیعی کلیسه ده اونى بوندن دولایی منکر دییه تلمین ایتمشدر.

او وقت بابالق صندالیه سنده ۱۰ نجی له نو اوطوریوردی. بولسیانک شا کردی ورافائلک دوستی او اینجه فلورانسلی که، او زمانلر حالا جوق صالنین و تهلکه لی اولان وهیچده خریستیان برهیزکارلغندن تولد ایله مه بن کیزی بر خسته لقله معلولدی. وبلکه ده بوندن طولاییدر که قاردینال لر مجلسی کندیسنه او چ تاجلی یونان فیلسوفی عنوائتی توجیه ایلشیدی.. لوتنه، او زاوالای عفیف و بسیط کشیش، خریستیانلقده حقیقی آرامنه قالدینی زمان، کیم بیلیر، بو له نو دومه دیسی کندیسنه نه قدر کولمشدر! بلکه اوزمان او سن پتر و کلیسه نک انشاسیله اشتغال ایتدیکی جهتله لوتنه رک نه مراد ایتدیکنی لایقيله آکلامامشدر. او بو کلیسه یی کفارت پارالریله انشا ایدیور، بو آله آوینک بناسی کناهلردن طولانان معدنلرله یوکه لیوردی. و بو اعتباریله، دنیله بیلیر که، لحمی حظوظاتک بر آبدیسی اولیوردی. طبقی او اهرام کبی که، مصرلی

بر قیز فحشدن طوبلادیفی پارالره بنا ایتشدی . بویله بر آلهه اوینه شیطان اوی
دیمک البته داها زیاده یاراشیردی . بو ظاهرده روحک نفس اماره اوزرنده احراز
ایتدیکی برظفردی . فقط حقیقته نفس اماره روحه اک کوزل معبدینی قوریوردی .
بو او دیمک ایدی که ، اته ویریلن بر چوق تعویضلره روحی کوزلشدیره جک
واسطه لر تدارک اولیوردی .

ایشته بوتون آوروپاده کاذب بر ایمانک بتون وجدانلری قاراردینی بو ضلالت
دوره سنده ایدی که ، آلمانیاده کندی نفسندن زیاده الهی منفعلری دوشونن بر
ارکک جیقیدی . بو ارکک «مارتن لوتەر» ایدی که ، قدر اونی او کنده اک قدرتی
ایمپراطورلرک واک جرأتلی حکیملرک عاجز وزبون قالدقلری روما جهانکیرلکنی
قیرمه مأمور ایتشدی . فقط قدر یوکنی هانکی اوموزلره تحمیل ایده جکنی ای
بیلیر ؛ بوراده یالکز فکری دکل ، عین زمانده جسمانی بر قدرته لزوم واردی .
بووظیفه نك زحمتلرینه کوکس کره بیامک ایچون مناسترلرک شدتلی انضباط وعصمتیه
جلیکله شمش بر وجود ایستردی . لوتەر هیچ شبهه سز آلمان تاریخنک یالکز اک
بویوک آدمی دکل ، عین زمانده اک آلمان بر سیاسیدر . بر شخصیت که آلمانلرک
بوتون فضیلتلریله قیصه لرینی خارق العاده بر وحدته طوبلار . او بر مجموعه تضاددر .
بر طرفدن خیالپرور بر میستیک ، دیگر طرفدن عملی بر افعال آدمی . اونک فیکرلرینک
یالکز قانادلری دکل ، الری ده واردی . او هم سویلر ، هم ده ایشلردی . او یالکز
دیل دکل ، عین زمانده زمانک قیلیجیدی . بر طرفدن صووق ، اسقولاستیک بر
میر کلام ، دیگر طرفدن منهیج و سرمست خدا بر پیغمبر . کوندوزلری دینی
مجادله لرله اوغراشیر ، یورولور ، آقشاملری فلاوطه آلهه ییلدیزلری تماشا ایده ر
وبوتلره وجد و هجران دولو نشیده لر سویلردی . بعضاً قیزار ، بر بالیقهی قاریسی
کی اطرافه کفر صاوور ، بعضاً مجسم رقت کسلیلر ، ونازک بر با کره بی خاطر .
لاتیردی . کاه میشلرک کوکنی سوکن فیرطنه کی زورلو و وحشی اولور ، کاه
منکشه لرله نوازشکار معانقلر یاپان نسیم قدر طاتلی اولوردی ؛ او اک حشیت آور
مخافه اللهه ، واک فداکار وتمیز الوهیت عشقیله دولو بر فنا فی الروح حدی ؛ بونکله برابر

او بو ارضه کوزلاکلرینی جوق ای طایر و اونلرک قیمتی جوق اعلا تقدیر ایدردی : « کیمکه شرابی ، قادی ، و تورکی بی سومز ، عمری اولدجه احمقدر ، سوزی اونک لساننده آچیلش مشهور برچیچکدر . او تکمل ایتش برانسادی ، دینله بیلیرده ، او مطلق برانسادی ، بر انسان که ، روح ایله ماده اونده آیرلش دکلدرد . اوکا بر اسپریتو آلیست دیمک ، بر سانسو آلیست دیمک قدر خطادرد . او ، نصل تعریف ایتلی ، اصلی ، آکلاشیلماز ، اعجازکار بر خلقتدی . بوتون لاهوتی انسانلرده تصادف ایدیلن او خشیت آور صافیت ، اوصافدر و نانه عقللیق اوطالی محدودیت ، اورام اولماز شیطننت اوندهده واردی .

لوتهرک باباسی مانسفلده معدن اوجاقلرنده چالیشیردی . بو سببله اوغلان اکثری وقتی بر آلتنده او زورلو معدنلرک نشوونما بولدینی واک خالص منبعلرک صیردینی اوجاقلرده کچیرردی . بلکه بو کنج قاب الک اسرارلی طبیعت قوتلرینی کندیده فرقنده اولمایه رق بویله جه بالذات طبیعتک سینه سندن اشمشدر . واوله بیلیرکه اونده کی اوفضله خاکی جوهر ، وینه او قدر فضله احتراض جرونی وجودینه اوراده پایشمش قالمشدر . بونی اونده بر نقیصه کبی کوره نلر ، و بونک ایچون اونی مؤاخذه ایدنلر جوق اولمشدر . فقط بو حقسزدر ، چونکه او بویله خاکی عنصر لرله منوش اولسه یدی ، هیچ بر زمان افعال آدمی اوله مازدی . خالص روحلرک افعاله قابیلنری یوقدر . (یونغ ستیلبنغ) ک خور تلاقیر نظریه سی او کره تیورکه ، ارواح واقعا جوق رنگین و معین اشکالده هم کندیلرینی کوستره بیلیرلر ، همده انسانلر کبی بورورلر ، قوشارلر ، دانس ایدرلر ، وبتون اشمزازلری یاپارلر ، فقط مادی هیچ بر شینه مقتدر اوله مازلر ومثلا اک کوچوک بر کاسه یی اولدینی یردن قییلداته مازلر .

لوتهره اسناد ایدیلن تالی دارانی ایله عنف و شدتده محلنده بر اعتراض دکلدرد . بر جوجه بر دیوک اوموزلرینه چیقنجه و فضله اوله رق کوزلرینه ده بر کوزلک طاقنجه البته داها اوزاق مسافه لری کوره بیلیر ، فقط یالکز کورمک کافیمیدر ؟ یوکک باقیشلر ایچون یوکک دوینویه احتیاج واردرد ؛ بوده جوجه لرده دکل بلکه لوتهرکی کبی دبو آسا بر قلبده بولنه بیلیر . بونک کبی ، رقت و ملایمتده هیچ بر اینس

كوره من ضلالت سوروكه نمش جماعتلره آلهی حملائی ویره جك قوت لوتهرده انفلاقی
كوردیكمز عتف وشدندر .

لوتهر (وورمس) ده طوبلانان رایخشتاغده پاپانك سلطه سنی انكار ایدن بیاناتیله
روما کلیسه سینه ایلک احماكار ضربه یی، ایندیرمش ، و « نظریه لریمی انجیلک آیتلریله
یاخود عقلی سبیلر و دلیللرله رد ایتدیلر » دییه علناً حایقیرارق آلمانیا ایچون یکی
بر دور آچشدی . آلمان کلیسه سنی رومایه باغلایان زنجیرك حلقه لری ایشته اوزمان
قوبدی . اولجه بیوك كتله نك تجزی قبول ایتمز بر پارچه سی عد ایدیلن بو آلمان
کلیسه سی پارچه لایوب دینی ده موقراسیلره انقسام ایتدی . حتی بالذات دین بیه
بستون باشقه بر دین اولدی . هندی - غنوستیک عنصر آرتق زوال بولدی ویرینه
یهودانك ده ییزم عنصری قائم اولدی . ماده نك احتیاجلری یالکز نظر دفته آلمقله
قالمدی ، بلکه مشروعده قیلندی ، بویه لكه دین تکرار بر حقیقت اولدی . پاپاس
آرتق بر انساندر ، قادیله اوله نیر ، چوجوق یاپار و آلهك مرادینی یرینه کنیر ،
بوکا مقابیل آلهك سماوی بر بکارتی وارد و آرتق عالیه سی یوقدر . اوغلنك
مشروعتی منازع فیهدر . عزیزلر آرتق تختلرندن ایندیلر ، وملكرك قانادلری
کسیلدی ؛ آلهك آناسی سماوی تاجه اولان حقوقی آرتق قایب ایتدی و معجزه
کوسترمکدن منع اولندی . آرتق بو تاریخدن اعتباراً ، وباخصوص علوم طبیه یوقدر
بیوك ترقیلره مظهر اوله لیدن بری ، معجزه لرله کرامتلك معناسی قالمامشدر و یکی
نظریه لرك حقیقتی فعل ایله اثبات ایتك ایجاب ایتمشدر .

ایشته آلمانیا ده پروتستانلنك تأسیسیه برابر ، اسکی معجزه لرك و بونلرله برلکده
دیگر بر چوق شعرلرك قایب اولوب کیتمسینه مقابل ، باشقه فائده لر تأمین اولنمشدر .
نته کیم انسانلر داها فضیلتکار ودها نجیب اولدیلر . چونکه پروتستانلق اخلاقیات
اوزرینه کوزل تأثیر یاپدی . بالخاصه رهبان صنفنك حیاته بر تمیزك کلدی . مجبوری
بکارتق و بونکه برلکده بر چوق پاپاس فضیحه لری و شنیه لری ده قالدی .

لوتهر ، نظریه لرینك یالکز بالذات انجیله یاخود عقلی دلیللرله ردی ایجاب
ایتدیکنی افاده ایتکه ، عقل بشره ، انجیلک تفسیری حتی ویریلدی و بو صورتله

عقل ، بتون دینی مناقشه لرده اکلای حاکم اولمق حیثیت و اعتبارینی قازاندی .
 بویله لکله آلمانیا ده عقل حریتی ، یاخود ، تمبیر دیگرله ، تفکر حریتی برلندی .
 دوشونمک بر حق اولدی و عقلک صلاحیتلری مشروعیت قازاندی . واقعا بر قاج
 عصر دنبری ده آز جوق سربست دوشونیلور و سوبله نیوردی . فقط بو حقیقی
 و عمومی حریت دکل ، بلکه بعض اسقولاستیکلر طرفندن دارالفنونلرک محدود
 دیوارلری آراسنده خلقک اکلامدینی لاین لسانیه یوردیلن مناقشه لره انحصار ایتشدی .
 و بو مناقشه لر شرعی و فلسفی حقیقتک آراسنده بر فرق کورمک اساسنه مستنددی .
 فقط کلیسه بوقدرینه بیله جواز و پرمه مش و آرا صرا بهض زاواللی اسقولاستیکلری
 نفی ایتشدی . ایشته اصل لوتنه ردنبریدرکه ، شرعی و فلسفی حقیقت آراسنده بر فرق
 کوزه دیئمکه و آلمان خلق لسانیه سوقاق اورته لرند و بلا پروا مناقشه لری یوردولمکه
 باشلامشدر . ره فورماسیونی قبول ایدن برنسلر بو دوشونمه حریتک مشروعیتی
 رسماً تصدیق ایتدیلرکه ، بونک جوق مهم و اہمیتی جہانہ شامل نمره سی آلمان
 فلسفه سی اولمشدر . عقل بشر ، حق یونان قدیمده بیله ، اوزمان آلمانیا ده اولدینی
 درجہ ده صوکسز بر حریت کلامه مظهر اولماشدر . بالخاصہ پروسیا ده نامحدود
 بر سربستی افکار حکمران اولمشدر .

لوتنه آلمانلره یالکسز سربستی حرکت ویرمکه قالمادی ، عین زمانده حرکت
 ایچون ایجاب ایدن واسطه یی ده ویردی ، یعنی عقله قالبده ویردی و فکره سوز
 ویردی . چونکه آلمان لسانی یاراندی .

بونی یایمق ایچون ده ایچیلی ترجمه ایتدی .
 بو کتابک السی مؤلفی ، بزم کی اوده پک اعلا تقدیر ایتنس اوله جق که ،
 اثرینک شو ویا بو کیمسه طرفندن ترجمه ایدمسی او بیلہ اہمیتسزوسیان برنی دکلدر .
 بونک ایچون مترجمی اوکندی انتخاب ایتدی و اوکا مزاره کومولش اولوب برلساندن
 هنوز یاشامایان دیگر بر لسانہ ترجمه یایمق ایچون لارم کلن خارق العاده قدرتی ده
 برلکده اطارہ ایتدی .

کریچه هنوز وولفسانه [*] موجوددی و بونی آکلایاندر واردی، بونک کبی
سه پتو آجیتساده آکلاشیله بیلیردی. فقط عبرانیجه یه اولان وقوف خرسیتیانلق
دنیا سنده تماماً سونمشدی. یالکیز بو دنیا ک شو ویا بو گوشه سنده اختفا ایدن
یهودیله حالا بو لسانک غنمه لرینی محافظه ایدیورلردی. بر کره حیانه کن دیسه
بر دینه امانت ایدیلن بر خورتلاق کبی، بو اولو قوم ده، بو قوم خورتلاخی ده
قارا کللق غمتو [*] لرنده اوطوریور واوراده عبرانیجه اینجیلی محافظه ایدیوردی،
ودینه بی قالدیرمق، عبرانیجه یه وقوف تحصیل ایتک اینچون آلمان علامه لرینک کیزلیجه بولعلتلر
ایز به لره ایندکری کورولیوردی. وقتا که قاتولیک پاپاسلری، بو طرفدن کن دیلرینی بر
تله کونک تهدید ایتمکده اولدینی، چونکه خلقت بو یان یولدن آللهک حقیقی کلامنه واصل
اوله جفتی وروماده پاییلان تحریفاتی کشف ایدیه بیله جکینی کوردی، اوزمان یهودی
غنمه سنی بو غنمی پک ایستندی. فقط بسبتون بوکا موفق اوله مایچه، بوتون
عبرانیجه کتبلری محو ایتک شقی اختیار ایدلدی. و (ره ن) ده او مشهور
(کتابلره قارشی نقییات) باشلادی که، بوکا قرشی مکمل دوقتور روینخلین شانلی
بر جهاد آچشدر. اوزمان قاتولیکلرک مقصدلری عبرانی لسانی تضییق وایحا
ایتمکدی. روینخلین مظفر اولنجه، لوتەر اثرینه باشلایه بیلدی.

فقط لوتەر اینجیلنی ترجمه ایتدیکی او آلمانجه بی نصل الیه ایتدی. بومشله بو
ساعته قدر آکلاشیلماز بر معما کبی قلمشدر. اسکی شواب لهجه سی حوه ن شت
وفن ده کی قیصر دورینک شوالیه شعریه برابر تماماً منقرض اولمشدی. پلات دویر
دیدکری اسکی ساقسونیا لهجه سی یالکیز شمالی آلمانیانک بر قسمنده حکم سوریوردی
و پاییلان پک چوق تجرب و تشبیه رغماً ادبی مقصدلره بر تورلو الویریشلی اوله میوردی.
لوتەر اینجیلک ترجمه سنده بو کونکی ساقسونیاده سویله ن لسانی ده آلامشدر. او
حاله لوتەر اینجیلنده بولدیغمز لسان نصل تشکیل ایتدی، بونی بیله میوروز. یالکیز

[*] wulgate اینجیلک لاتینجه ترجمه سنک آدیدر. وولفانه اینجیلک یونا بجه ترجمه سی

اولان Septuaginta یه نظراً یاپیلمشدر. هر ایکسی ده یا کلش و تحریف ایدلشدر.

[**] Ghetto ۱۶ نجی عصرده ایتالیا ده بر شهرک یهودیلرینک اقامته محبور قیلندقلری

محلله ویریلن اسم.

شوراسى بېليورز كه، بوانجىل واسطاسيله - كه كنج مطبوعات، سياه صنعت بىكلرجه و بىكلرجه نسخەسى خلق آراسىندا غىتوب صاحمشدر - لوتەرك لسانى برقاچ سەنە ظرفندە بوتون آلمانىادە انتشار ايتىش و عمومى يازى لسانى سويە سەنە يوكىلىمشدر . بويازى لسانى حالا آلمانىادە حىكمران اولمقده ، وبوسياسى و دىنى پارچە لائىش مەلىكتە ادبى بروحدت و ىرمكده در . بو او درجه قيمت بىچىلە مزى برخدمت و مزىتدر كه، دىكر برك لىجەدن تشكىل ايدىن لسانلردە كورمەك آلىشدىغىمز درونىلىكدن بىستون محروم دكلدر ، وبواسكى كتاب لسانك كنجلىشمى اىچون ابدى بر منبعدر . لوتەرك اىنجىلىندەكى بوتون او طرز افادە و بيان آلمانجەدر و محررلر بونلرى حالا دائىما قوللانە بىلىرلر . بو كتاب اك فقير انسانلرك اندە بولندىغىچون بونلر آرىجە طاملك رهبرلىكنە مفتقر اولمىسزىن مىراملىرى ادبى بر طرزده افادە يە مقتدر درلر . بو حال، اكر آلمانىادەده سىياسى اختلال ظهور ايدە جك اولورسە، بر طاقم غرىب نفاھرلرە ميدان آچاققدر . حرىت هر طرفدە سوز سويلە بىلە جك ، ولسانى اىنجىل لسانى اولاجق در .

لوتەرك اورىزىنال يازىلرىدە عىن وجهلە آلمان لسانى تىيىتە ياردەم ايتىشدر . بونلر بولە مىك هىجانلىقلر يە زمانك تاقلىنە نفوذ ايتىشدر . بونلرك لحنى دائىما تىمز دكلدر . فقط بورىقال چىچكلر يەده هىچ بر دىنى اختلال بايىلماز . قابا بر اودون كوتوكى يارمق اىچون بعضاً قابا بر بالە يە احتىياج وارد . اىنجىلدە لوتەرك لسانى روح الله حضورندە حس ايدىلن خشوع و حضوعدن دائىما بر وقارە بورونمىشدر . بوكا مقابل قاوفا يازىلرندە او كندىسى پرولە تارىا وارى بر خوي راتلفە قابىد برر كه بو عىن زماندە هم اكراھ و ىرىجى ، همەدە فقط حىمتلىدر . اونك افادە لرى ، استعارە لرى و تشبىھلرى هند و مصر مەبدلرىنك مفارە لرنده بولدىغىمز دىو جەلى طاش تصويرلرە بكنر و بونلرك كوزە باطان قولور سىلە ماجرا پرست چىر كىنلىكى بىزى عىن زماندە هم تىغىر ، همەدە جذب و تىسخىر ايلر . بو غرىب قابا اسلوبىلە ، جراتكار كىشىس ، بىزە بعضاً دىنى برداشتون كى كوزو كور ، بر داغ واعظى كه، دور دىنى شاھقەدن ، آشاغى يە دشمنلرىنك قافالرىنە، رىكارنك سوز بولوقلرىنى آرتار .

بومشوره لرندن داها شایان استغراب وداها اهمیتی ، لوتھرک شعرلریدر .
 جنک وجدال آنلرنده واحتیاج آنلرنده قلبندن طاشان تورکیلر . بونلر بعضاً
 بر قیاده بیتن چیچکلره بکزه لرلر ، بعضاً متحرک بر دکزک اوزرنده تیتره شن آی
 ایشیفنی آندیررلر . لوتھر موسیقی بی سوه ردی ، حتی بو صنعتده دأثر او بر اثرده
 بازمشدر ، بو سیبله تورکیلری صوک درجه مهلودیلیدر . فقط مریدلرینک جسارتی
 آتله مک وبالذات کنديسی اک آزعین محاربه هیجاننه سوروکله مک ایسته دیکی
 زمان ، بو تورکیلر بر جوش و خروشدردر . (وورمس) . کیریشلرنده اونک ورفاقتنده
 کیده نلرک سویلدکلری او میدان اوقویچی تورکی بر معرکه تورکیسندن باشقه برشی
 دکلدی . بویکی لخنرک صدمه لری آلتنده اسکی کلیسه نک قبه سی تیرتیر تیتره مش ،
 وقارغله لر قله لرده کی قارا کلک یووالرنده قورقشلردی . اشته او تورکی - که اصلاحات
 دورینک بر مارسه بیه ز الهیدیر - هیجان و بریچی قوتی حالا بو گونه قدر محافظه
 ایتمشدر . وبلکه ده آتیده عین محاربه لرده ، ینه اواسکی زرهلی سوزلر قولالاینله جقدر .
 یکی ادبیاتک ، انکشافی ایچون محتاج اولدینی حریت عقلیه یه دو قنور مارتهن
 لوتھر سایه سنده نصل نائل اولدیغنی کوستردک .. بویکی ادبیاتک افاده مرام ایده بیلمه .
 سیچون محتاج اولدینی سوزی ، لسانی ده اونک نصل یاراندیغنی کذا کوستردک
 شیمدی اونک بویکی ادبیاتی بالذات کشاد ایتدیکنی ، بونک وبالخاصه کوزل ادبیاتک
 لوتهرله باشلادیغنی ، اونک آلهیلرینک بو ادبیاتک ایلك مهم تجلیلری اولدیغنی و بونک
 معین بر قاراقته رینی کوستردکلرینی ده علاوه ایتمککمز لازمدر . هر کیمکه یکی
 آلمان ادبیاتنه دأثر بیانانده بولنق ایستر ، سوزینه لوتهردن باشلامق مجبوریتندن
 کندينی قورتاراماز .

لوتهردن اول . انکشاف ایدن آلمان ادبیاتنده شو وصفلر واردی :

۱ - مالزمه سی ، خرجی ، بالذات قرون وسطانک حیاتی کبی ، مدید بردوئللوده
 بر برینی بوتمه اوغراشان ونهایت بر برینک ایچنده آرین ، ایکی متناقض عنصرک
 بر خلیطه سی ایدی یعنی : جرمان ملیتی ، وهندی غنوستیک ایمانندن آلمه قاتولیک
 ! خریستیانلنی .

۲ - بواسکی ادبیاتک طرز تحکیه سی یاخود داهای زیادہ بو طرز تحکیه نیک روحی رومانیکدر . عینی شی او ادبیاتک مالزمہ سی حقندہ سویلنه بیلیر . ننه کیم قرون وسطانک ، یوقاریده ذکر ایتدیگمز ایکی عنصرک یعنی جرمان ملیتله قاتولیک خرسیتیانلنک اختلاطندن حاصل اوله بتون نظاهرلری حقندہ بویله در . چونکه نصل قرون وسطانک بعض شاعرلری یونان تاریخیله میتولوژیسی رومانیک بر طرزده تحکیه ایتدیلسه ، عین صورتله قرون وسطائی حادثلرله له ژاندرده قلاسیک شکاده تصویر اوله بیلیر . « قلاسیک » و « رومانیک » تعیرلری بو اعتبارله صرف تحکیه نیک ، تصویرک روحنه مائیدر . تحکیه قلاسیک اولور ، اگر شاعرک تصویر ایتدیکی شیئه ویردیکی شکل ایله تصویر ایتک ایتدیکی فکر بر برینک عینی ایسه . یونان صنعت اثرلرنده اولدینی کی که ، شکل ایله فکر آراسنده اک بیوک آهنگی بونک ایچون اولردہ بولمقده یز . تحکیه رومانیک اولور ، اگر شکل عینیتله فکری تجلی ایتدیرمیوبده ، بلکه رمزی بر صورتده بوفکری افشا ایلرسه . بوراده کی رمزی تعیریخیده سه مبولیک دن زیادہ پارابولیک معناسنده قوللانیورز . یونان میتولوژیسنک بر صره آله تمثاللری واردی که ، بونلرک هر بریسی ، شکل ایله فکر آراسنده مطلق عینیت کوسترمله برابر ، سه مبولیک بر ماهیتده آله بیلورلردی . فقط بو یونان دیننده بالکیز آللهلرک تمثاللری معیندی . بونک خارچنده هر شی ، حیاتلری حرکت و عمللری تماماً شاعرلرک کیفه و طرز تحکیه لرینه تابعدی . خرسیتیان دیننده بالعکس بو طرزده هیچ معین تمثالری یوقدر . بلکه معین واقعلر ، معین مقدس حادثلر واردرکه ، انسانلرک شعر قابیلیتی بونلره رمزی بر معنا اعاره ایده بیلورلردی . دیرلرکه هومر یونان آللهلرینی ایجاد ایتمشدر . بودوخری دکلدیر ، اولردها اوکجه لریده معین شکلرده وارنساملرده موجوددیلر ، فقط او اولنلرک حکایه لرینی ایجاد ایتدی . قرون وسطا صنعتکارلری ایسه ، بونک عکسنه اوله رق ، دینلرینک نقلی قسمنده اک کوچک بر ایجاد یاغنه جرأت ایتدیله ؛ جتدن سقوط ، انسان اوله ، واقیز ، چارمیخه کریمه و الح ...

ال سورولمز بر طاقم واقعلرکه ، اوفاجق بریرلرینک بیله تعدیلنه جواز ویرلر ،

فقط انسانلرک شو قابلیتی بونلره پارابولیک بر معنا اعاره ایده بیلیدی . ایشته بو رمزی روح درکه قرون وسطاده بتون صنعتلرک طرز تحکیه سنه حاکم اولمشدر و بو تحکیه رومانیکدر . قرون وسطا شعرنده کی او تصوفی عمومیت ده بوندندر؛ تمثالر اویله کولکه ایچنده کیدر ، یابدقلری شیلر هب مبهم ، غیر معیندر و بونده هر شی اطرادمز بر آی ایشیغیله آیدینلارنمش کیی لوشدر . شکل ایچنده فکره یالکز بر مصا کی بر ایما واردر . و بوراده بز اسپریتو آلیست بر ادبیاته توافقی ایدر بر طرزده مبهم بر شکل کورورز . اوراده ، یونانلیرده اولدوغی کی ، شکل ایله فکر آراسنده کونش قدر آشکار بر آهنگ یوقدر؛ بلکه بعضاً فکر، کوسترینن شکلک فوقه یوکسه ایر؛ و بریکی نومیدانه، ناشکیانه ؛ اوتنه کنه یتشمکه اوغراشیر ؛ و اوزمان بز غریب و ماجرا پرست بر علویه شاهد اولورز ، بعضاً شکل - عادتا - فکرک تپه سنه چیقمنشدر؛ باقارسکز، سومسوک، جیلز بر فکر دیو آسا بر شکلک پیشی صره سور و کله نیر دورر، بو اوزمان قایا بر شاقیه بکزه ر وهان دایما کوردیکمز او یغونسزلقدر .

۳ - اسکی ادبیاتک قازاقتیری اویله ایدی که ، بتون محصوللرده ، اوزمان دنیوی و روحانی شیلرک هپسند حکمران اولان اوقوی، امین ایمان تجلی ایدردی . زمانک بتون تلقیلری اوتوریتهلره استناد ایدردی؛ شاعر بر قاطیر امنیتیله شبهه ناک اوچروملری بونجه جولان ایدردی ؛ و اثرلرنده سرین بر اعتدال و حضور، مسعود بر اعتماد حکمراندرکه، صوکرالری؛ اوتوریتهلرک باشی، بالخاصه پاپانک اوتوریته سی قیریلوبده بتون دیکر اوتوریتهلرده اونک آرقه سندن یقیلوب کیدنجه ، بو آرتق ممکن اوله مامشدی . قرون وسطا شعرلری بو سیبله هب عین قازاقتیری حائرلر؛ ظن اولنه بیلیرکه ، بونلر منفرد بر انسانک دکل ، بلکه بتون بر قومک محصول الهامیدر، آفاقی ، حماسی و ساده دلانه درلر .

بوکا مقابل، لوتهرله برابر فیلیزله نن ادبیاتده تماماً بونک عکسفی بولورز:

۱ - بو ادبیاتک مالزومه سی، یعنی قوللانیله حق خرج، اصلاحات منفعتلرینک و تلقیلرینک اسکی نظام اشیا ایله کیریشدیکی محاربه در . او یوقاریده ذکر کیکن

ایکی غصردن، یعنی جرمان ملیتیه هندی - غنوستیک خریستیانلغندن حاصل اوله او مفشوش ایمان، زمانه روحنه منسایردر؛ بو اوکا برنوع بت پرستک ماهیتده کورونمشدر. شیمدی یکی برنظام اشیا شکل آلمه ددر. عقل، مادیتک سعادتق ترویج ایدن یکی ایجادلر یاییور؛ صنایعک و فلسفهک ترقیبیه، افکار عمومیه ده اسپریتو-آلیم اعتباردن دوشه جکدر. اوچنچی صنف باش قالدیریور، اختلال آرتق قیلرده وقاقلرده دینس بیله یور؛ وزمانک حس ایتدیکنی، دوشوندیکی، محتاج اولدیغنی وایستدیکنی دیلر سویلیه جکدر وعصری ادبیاتک خرجی ایسته بودر.

۲ - تحکیهک روحی آرتق رومانیتک دکل، بلکه قلاسیکدر. قدیم ادبیاتک یکیدن جانلانسیمیه بتون آوروپانک اوزرندن یکی بر هوا آسیور: یونان وروما محررلریچون هر طرفده سویجلی بر هیجان، بر مفتونیت باش کوستریور. ایسته او زمان یازی یازمش اولان علامه لر - اوزمانک بو منفرد محررلری - قلاسیک آنتیکیتهک روحی بنمسه مکه چالیشدی لر، یاخود هیچ اولمازسه یازیلرنده قلاسیک شکل صنعتی تقلیده اوغراشدیلر. یونانیلر کی، شکل ایله فکر آره سنده آهنگ تأمیننه موفق اوله مادیلریم، اوزمان یونانی طرز تحکیهک خارجی شکلنه اونبته صادق قالدیلر.

۳ - موده رن ادبیاتک عمومی قاراقته ری شوندن عبارتندرکه، شیمدی شخصیتله شبهه حکمفرمادر. اوتوریته لر ییقلمشدر؛ یالکز عقلدر شیمدی انسانک منفرد مشعله سی... ووجدانی، بو حیاتک قارا کلک ضلالت بوللرنده منفرد ععاسی. انسان شیمدی یالکز اوله رق خالقیه یوز یوزه کلشدر و اوکا نشیده سنی اوقویور، بو سببله بوادیات الیه لرله باشلایور. فقط صوکرالری، دنیوی اولدینی زمان ده، اک باطنی شعور ایله شخصیت دویغوسی اونده حکمران اولمشدر. شمر شیمدی آقاقی، حماسی، و صافدلانه دکل، بلکه انفسی، لبریک و دوشونجی در.

مسی. جمیل

کله جک نسخه لرده بو سلسله دن شو مقاله لر انتشار ایدم جکدر:

— (لوتهر) دن (قانت) . قدر .

— (قانت) دن (هغهل) قدر .

— آلمان رومانیتیکری .